

Fläktkonstruktion intresserar riskkapitalister

GÄLLIVARE, KURIREN.

2000 uppmärksammades B O Drugge i Malmberget för sin spiralfläktkonstruktion baserad på Arcimedes spiral. Den är effektivare, energisnålare och tystare än andra fläktar.

Dagens krav på ökad energieffektivitet kan innebära ett brett genomslag för den geniala konstruktionen.

– Man kan tänka sig att ett Ringhals kan sparas in om den kom till allmän användning, säger Bert Thuresson, Spiralfläkten AB.

Egentligen borde det finnas en stor efterfrågan på B O Drugges fläktkonstruktion som kom redan 1992. Den har en 90-procentig effekt vilket gör den energieffektivare än andra fläktar. En vanlig radialfläkt har normalt en verkningsgrad på 75 procent. Dagens stigande energikostnaderna borde också motivera installation och användning.

Men konstruktörer är inte alltid lika bra på att förvandla sina

MEDVIND FÖR SPIRALFLÄKT.
Den spiralfläktkonstruktion som Bengt Olov Drugge, Malmberget, ligger bakom är ett hett miljöteknikobjekt.

idéer till kommersiella produkter medger B O Drugge som därför skaffade sig en affärspartner 2001, Bert Thuresson, ingenjör på Silenco Ingenjörfirma, och tidigare Ericson-anställd, som haft uppgiften att få igång en tillverkning. 2006 bildade de Spiralfläkten Svenska AB som nu söker finansierare och samarbetspartners.

Installationen av två 15 kW:s spiralfläktar vid Holmenägda Hallsta pappersbruk nyligen kan bli en dörröppnare till en världsmarknad och B O Drugge

är mer optimistisk än någonsin tidigare.

– Fläkteffekten ligger på ungefär tio kW medan de tidigare slukat 40 kW. Det fyra gånger förbättring. Investeringen är betald på två år. Men ju större motorer som ersätts dess större blir besparingen, säger B O Drugge.

– Vi håller på att titta på en fläkt till Götaverken nu. En fläkt i 500 kW-klassen och där blir inbesparingen flera miljoner på några år. Med en generell verkningsgrad på 50 procent på vanliga radialfläktar i dag finns

också en stor allmän energisparpotential. Man skulle teoretiskt kunna spara in ett svenskt kärnkraftverk.

Men hittills har det varit mer jobb än förtjänster.

– Det skapar problem med bland annat uppdatering av programvaror. Det är lite tufft så här i början.

Holmens installation av spiralfläktarna vid Hallstaviks pappersbruk, där 1.000 fläktar snurrar i dag, kan alltså bli nyckeln till ett marknadsgenombrott. Vid ett företagskuster i Söderhamn pågår arbetet att ta fram både affärs- och tillverkningsplaner.

Spiralfläkten Svenska AB, med säte i Stockholm, finns med på Cleantech-listan över landets 30 mest heta miljö- och energitekniska företag vilka presenterades för amerikanska riskkapitalfinansierare i tisdags.

– Vi fick några, som jag bedömer det, goda kontakter som vi ska arbeta vidare med. Det behövs egentligen inte så

stora pengar. Kanske en miljon dollar. Och lika viktigt för oss är att finna ett samarbete med tillverkande företag, säger Bert Thuresson.

Spiralfläkten är även involverad i ett forskningsprojekt vid professor Mats Alakülas institution IEA, industrial electrical engineering and automation, där man utvecklat en elektrisk enfasmotor vilket gör det möjligt att bygga en integrerad – och mycket mindre än dagens – spiralfläkt för elektronisk utrustning.

B O Drugge förutser potential för att reducera fläktstorleken i exempelvis en dataserver med så mycket som en tredjedel tack vare enfasmotorn och spiralfläktkonstruktionen.

Världen över investerades det 124 miljarder dollar i ny miljöteknik 2006 enligt en färsk rapport och när det gäller svenskt riskkapital som når sektorn så handlade det om 26 miljoner under årets första kvartal.

Kenth Bergmark